

Activiteitenbesluit Horeca

Op 1 januari 2008 is het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer, ofwel het Activiteitenbesluit in werking getreden. Bij het Activiteitenbesluit hoort een ministeriële regeling, de Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer. Voor bijna alle horecabedrijven geldt het Activiteitenbesluit. Dit informatieblad informeert horecaondernemers over de milieuregels op het gebied van geluid, vetlozingen, geur, energie, opslag van koolzuur en afvalstoffen.

Geluid

Het Activiteitenbesluit biedt bescherming tegen geluid afkomstig van horeca-inrichtingen. Zowel bestaande als nieuwe horeca-inrichtingen moeten zich in beginsel houden aan de standaard geluidsnormen, zoals vermeld in onderstaande tabel. $L_{Ar,LT}$ staat voor 'langtijdgemiddelde beoordelingsniveau' en betekent grosso modo het gemiddelde geproduceerde geluid gemeten over een langere periode. L_{Amax} is het maximaal toegestane geluidsniveau in die periode.

Al het geluid dat veroorzaakt wordt door de in de inrichting aanwezige installaties en toestellen en de werkzaamheden die in de inrichting worden verricht, valt in beginsel onder de geluidsnormen. Ook het laden en lossen van vrachtwagens ten behoeve van en in de onmiddellijke nabijheid van de inrichting valt hieronder.

Geluidsnormen Activiteitenbesluit	07:00–19:00u	19:00–23:00u	23:00–07:00u
$L_{Ar,LT}$ op de gevel van gevoelige gebouwen	50 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
$L_{Ar,LT}$ in in- en aanpandige gevoelige gebouwen	35 dB(A)	30 dB(A)	25 dB(A)
L_{Amax} op de gevel van gevoelige gebouwen	70 dB(A)	65 dB(A)	60 dB(A)
L_{Amax} in in- en aanpandige gevoelige gebouwen	55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)

Met 'aanpandige gebouwen' worden gebouwen bedoeld die via de constructie aan de horecagelegenheid zijn verbonden, waardoor geluidsoverdracht kan plaatsvinden. De geluidsnormen binnen in- of aanpandige woningen gelden binnen de woonkamer, de slaapkamer en de keuken als zij meer dan 11 m² vloeroppervlak hebben. Sommige begrippen, zoals 'gevoelige gebouwen en terreinen', komen overeen met de begrippen in de Wet geluidshinder. Bij gevoelige gebouwen op bedrijventerreinen gelden

5 dB(A) hogere geluidsnormen. Voor gevoelige gebouwen op gezoneerde industrieterreinen gelden geen geluidsnormen voor inrichtingen. Voor inrichtingen op gezoneerde industrieterreinen gelden in de meeste gevallen geluidsnormen voor $L_{A,T,LT}$ op een afstand van vijftig meter van de inrichting. Meer informatie over de afwijkende geluidsnormen voor inrichtingen op bedrijventerreinen en gezoneerde industrieterreinen vindt u in het informatieblad geluid.

Maatwerkmogelijkheden

De gemeente kan gemotiveerd en onderbouwd technische voorschriften stellen aan een inrichting om aan de geldende geluidsnorm te voldoen. Ook heeft de gemeente de mogelijkheid om hogere of lagere geluidsnormen op te leggen voor de gehele inrichting of voor een specifieke activiteit, anders dan festiviteiten. Hierbij kunnen aanvullende eisen gesteld worden, zoals aan de duur van de activiteit, het treffen van maatregelen of het tijdstip van de activiteit.

Overgangsrecht

Voor bestaande inrichtingen zijn in het Activiteitenbesluit diverse overgangsregelingen opgenomen. Voor inrichtingen die al zijn opgericht voor december 1992 kunnen bijvoorbeeld tot 5 dB(A) hogere geluidsnormen op de gevel van geluidgevoelige gebouwen gelden.

Daarnaast gelden er geen geluidsnormen bij dienst- en bedrijfs-woningen die bij de eigen inrichting of bij de inrichting van derden horen voor inrichtingen die voor de inwerkingtreding van het Activiteitenbesluit, vielen onder het Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen milieubeheer.

Geluidsbronnen die niet onder geluidsnormen vallen

Een aantal geluidsbronnen valt niet onder de geluidsnormen, zoals stemgeluid van bezoekers en piekgeluid van bezoekersverkeer. De belangrijkste voor de horeca zijn stemgeluid van een terras en onversterkte muziek.

Stemgeluid van bezoekers op een terras is niet in de beoordeling van bovenstaande geluidsnormen meegenomen. Als dat wel het geval zou zijn, dan zou het in veel gevallen onmogelijk zijn om een terras in gebruik te hebben. Het geluid dat afkomstig is van terrassen wordt weliswaar niet of nauwelijks afgeschermd, maar er wordt vanuit gegaan dat deze geluiden opgaan in het omgevingsgeluid.

De regel is als volgt: het stemgeluid van personen op een onverwarmd en onoverdekt terrein, dat onderdeel is van de inrichting, wordt bij het bepalen van het geluidsniveau buiten beschouwing gelaten.

Hierop is wel een aantal uitzonderingen:

- Overdekte terreinen. Een voor publiek toegankelijk onbebouwd deel van de inrichting. Hiermee bedoelen we dus buitenterreinen zoals tuinen of terrassen die voorzien zijn van een vaste overdekking. Dus niet met een zonnenscherm of luifel.

- Verwarmde terrassen. Deze nodigen uit tot een gebruik in alle jaargetijden.
- Binnenterreinen. Hiermee worden buitenplaatsen bedoeld die omsloten zijn door bebouwing. Het omgevingsgeluid is hier doorgaans veel lager. Stemgeluid van het terras zal dan eerder leiden tot overlast.

Voor deze uitzonderlijke situaties gelden de bovenstaande geluidsnormen dus wel.

Ook onversterkte muziek is vrijgesteld van de geluidsnormen. Een gemeente kan door een verordening afwijkende regels stellen. In principe is onversterkte muziek binnen het bedrijf en op het terras mogelijk.

Bedrijfsduurcorrectie

Het toepassen van een bedrijfsduurcorrectie bij muziekgeluid is niet meer toegestaan. De bedrijfsduurcorrectie is de correctie als bedoeld in de 'Handleiding meten en rekenen industrielawaai'. Dit is de logaritmische verhouding tussen de tijdsduur dat de geluidsbron gedurende de beoordelingsstijd in werking is, en de duur van die beoordelingsperiode. Op grond van het overgangsrecht van het Activiteitenbesluit kan het bevoegd gezag voor inrichtingen waarvoor op grond van het Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen milieubeheer bedrijfsduurcorrectie voor muziekgeluid werd toegepast en dit tot het tijdstip van inwerking-treden van het Activiteitenbesluit, werd gedoogd, door een 'maatwerkvoorschrift' bepalen dat er voor muziekgeluid in de nachtperiode toch een bedrijfsduurcorrectie mag worden toegepast. Aan de maatwerkbepaling kan een einddatum worden gekoppeld.

Horecaconcentratiegebieden

De gemeente kan met een gemeentelijke verordening een concentratiegebied voor horeca aanwijzen, waardoor een hogere geluidsnorm geldt. Met andere woorden: er mag dan dus meer geluid geproduceerd worden.

Collectieve en incidentele festiviteiten

Bij het vieren van collectieve festiviteiten en activiteiten met een maatschappelijk belang – bijvoorbeeld carnaval of kermis – kan de gemeenteraad met een verordening vaststellen dat de geluidsnormen uit het Activiteitenbesluit in een bepaalde periode of gebied niet gelden voor alle bedrijven of voor een bepaalde categorie bedrijven. Ook festiviteiten in een individuele inrichting, bijvoorbeeld een live optreden, kunnen onder een vrijstelling vallen. Een gemeente mag zo'n individuele vrijstelling voor ten hoogste twaalf dagen per jaar per inrichting afgeven.

Akoestisch onderzoek

Wanneer het ten gehore brengen van muziek structureel deel uitmaakt van de bedrijfsvoering en uit de aard van het bedrijf onmisbaar is, verlangt het bevoegd gezag een akoestisch onderzoek bij de melding. In geval van het enkel afspelen van achtergrond-muziek is een akoestisch onderzoek niet nodig.

Een akoestisch onderzoek is verplicht als het aannemelijk is dat in enig vertrek van de inrichting het equivalente geluidsniveau (L_{Aeq}), veroorzaakt door de ten gehore gebrachte muziek in de representatieve bedrijfssituatie, meer bedraagt dan 80 dB(A). Indien dit vertrek in- of aanpandig is gelegen met gevoelige gebouwen, is het akoestisch onderzoek verplicht als dit geluidsniveau meer is dan 70 dB(A). Voor de vraag of het aannemelijk is dat het geluidsniveau binnen de inrichting het niveau van 70 of 80 dB(A) zal overschrijden, wordt in eerste instantie afgegaan op wat de inrichtinghouder in de melding aangeeft. Daarnaast speelt de aard van de inrichting een rol. In onderstaande tabel staan ter indicatie gemiddelde waarden voor geluid en het soort geluid per bedrijfstype uitgesplitst.

Type bedrijf	Activiteiten	langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{A,LT}$)
Restaurant	Praten en achtergrondmuziek	70 - 75 dB(A)
Café	Rustig bruin café/bar	75 - 80 dB(A)
	Café/bar met jukebox	80 - 85 dB(A)
	Café/bar, drukke bar	85 - 90 dB(A)
	Café/bar, jongerenbar	90 - 95 dB(A)
	Café/bar met dansen	90 - 100 dB(A)
Disco	Voor ouder publiek	85 - 95 dB(A)
	Voor jongeren	90 - 105 dB(A)
	Met live-muziek	95 - 115 dB(A)

Het bevoegd gezag mag natuurlijk ook altijd bepalen dat een akoestisch onderzoek in een concreet geval niet nodig is. Als er volgens de wetstekst van het Activiteitenbesluit niet standaard een akoestisch onderzoek gevraagd kan worden en het bevoegd gezag van mening is dat een onderzoek toch vereist is, dan moet de gemeente dat onderbouwen.

Muziek in de buitenlucht

Ook wanneer op een locatie in de buitenlucht muziek wordt geproduceerd, moet de inrichting een akoestisch rapport overleggen.

Lozingen

Iedere inrichting waarin voedingsmiddelen worden bereid waarbij vethoudend afvalwater vrijkomt, is verplicht een vetafscheider en een slibvangput te plaatsen. Dit is verplicht omdat rioolverstoppingen door gestold vet veel voorkomen en overlast en milieuverontreiniging veroorzaken. In tegenstelling tot voorgaande besluiten is er geen getalsmatige emissiegrenswaarde voor vet in het te lozen afvalwater opgenomen, omdat deze heel moeilijk te bepalen is.

Eisen vetafscheider

Het Activiteitenbesluit geeft de mogelijkheid bij maatwerkvoorschrift om af te wijken van de verplichte vetafscheider. Bijvoorbeeld wanneer het bereiden van voedingsmiddelen binnen een inrichting weinig voorkomt of het afvalwater geen vet bevat. Ook kan bij maatwerkvoorschrift een andere dan een afscheider volgens NEN 1825 worden toegestaan, bijvoorbeeld omdat er geen ruimte is om een NEN-afscheider te plaatsen.

Voor inrichtingen die zijn opgericht voor 1 januari 2008 en vielen onder het Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen milieubeheer en waar geen vetafscheider aanwezig is, is bepaald dat geacht wordt dat dit maatwerkvoorschrift is verleend en blijft het lozen van afvalwater zonder vetafscheider toegestaan.

Wanneer een vetafscheider vereist is, is het van groot belang dat deze groot genoeg is om het vet te verwerken (gedimensioneerd conform de oude NEN 7087 of de nieuwe NEN-EN 1825-2) en goed wordt onderhouden. Zelfs als aan deze voorwaarden is voldaan, is dat geen garantie voor een probleemloze lozing op het riool. Daarom mag redelijkerwijs van de ondernemer worden verwacht dat hij nog een aantal preventieve maatregelen treft. Voor de hand liggende preventieve maatregelen zijn het zorgvuldig gebruik van reinigingsmiddelen en het – voor het spoelen – zoveel mogelijk droog van het servies verwijderen van maaltijrestanten. Bovendien moet de ondernemer eventuele gebreken aan de afscheider of slibvangput direct verhelpen. Het bevoegd gezag heeft hier een toetsende taak.

In de NEN-EN 1825 staat dat de vetafscheider ten minste elke maand en bij voorkeur elke veertien dagen geleegd, gereinigd en met schoon water hervuld moet worden. Het Activiteitenbesluit laat een lagere frequentie toe, mits daarmee de goede werking van de vetafscheider wordt gewaarborgd. Ook voorziet het Activiteitenbesluit in een overgangsregeling voor al geplaatste afscheiders.

Voedselrestvermaler niet toegestaan

Het gebruik van een voedselrestvermaler in de afvoer is expliciet verboden. Het afvalwatersysteem wordt met de lozing van vermalen voedselresten extra belast. Het toelaten van lozing op de riolering via de voedselrestvermaler staat haaks op de uitgangspunten van het Nederlandse afvalscheidingsbeleid.

Geur

Bij het vervaardigen of bereiden van voedingsmiddelen is geuremissie te verwachten. Zolang deze activiteit en de emissie in aard en omvang overeenkomen met voedselbereiding in een huishouden, is het niet redelijk hier meer of andere eisen aan te stellen dan voor huishoudens zouden gelden. Als er sprake is van bedrijfsmatige voedselbereiding zal er een doelmatige ontgeuringsinstallatie geplaatst moeten worden. Of een afvoerpijp die voldoende hoog is in vergelijking met de omliggende bebouwing en die de uittredende lucht zoveel mogelijk verticaal uitblaast. Dampen die vrijkomen bij grillen (anders dan met houtskool) dan wel frituren of bakken in olie of vet, moeten altijd geleid worden afgezogen door een doelmatig verwisselbaar of reinigbaar vetvangend filter. Een doelmatige ontgeuringsinstallatie moet voldoende capaciteit bevatten om betreffende geurcomponenten te reduceren. De ontgeuringsinstallatie wordt zo vaak als voor een goede werking nodig is, vervangen, gereinigd of geregenereerd.

Maatwerkmogelijkheden

Het kan zijn dat de geurbelasting te hoog is. Het bevoegd gezag kan in die gevallen een maatwerkvoorschrift inzetten om de geurbelasting te verlagen. Ze kan bijvoorbeeld bepalen dat de afzuiging moet worden verbeterd of dat de afvoerpijp van de afgezogen dampen en gassen moet worden verhoogd of verplaatst. Daarnaast staan gedragsmaatregelen, bronafzuiging voor het beperken van diffusie-emissies – open- staande ramen of deuren – of het beperken van de geurbelasting op specifieke tijdstippen op het maatwerkmenu van het bevoegd gezag. De geurhindersystematiek van de Nederlandse emissierichtlijn (NeR) is het kader waarbinnen het bevoegd gezag de afweging voor aanvullende eisen in maatwerkvoorschriften maakt.

Soms vergunningplicht bij houtstook

Afhankelijk van de soort houtkachel of oven, het verstookte hout en het vermogen van de kachel is het mogelijk dat een horecabedrijf een omgevingsvergunning milieu nodig heeft.

Als de warmte van de houtkachel direct wordt overgedragen naar de lucht en geen afvalhout gebruikt wordt, dan is geen omgevingsvergunning milieu nodig. Dit geldt bijvoorbeeld voor een kleinschalige houtgestookte pizza-oven.

Als in de kachel resthout wordt verstookt, dat moet worden gezien als een afvalstof, dan is op grond van het Besluit omgevingsrecht (Bor), Bijlage I, onderdeel C, categorie 28.10 een omgevingsvergunning nodig.

Als de verbrandingswarmte van de houtkachel wordt overgedragen aan water of stoom, dan is sprake van een houtgestookte ketel. Houtgestookte ketels zijn stookinstallaties waarbij voor vergunningplicht wordt getoetst aan categorie 1.4a van Bijlage I, onderdeel C van het Bor. Houtgestookte ketels met een nominaal vermogen van meer dan 20 kW thermisch vermogen zijn vergunningplichtig.

Opslag van gassen

Gasflessen met kooldioxide of blusgas

Voor gasflessen gevuld met kooldioxide (koolzuur) met een doelmatige drukontlastvoorziening zijn uit het oogpunt van externe risico's, zoals explosiegevaar, geen bijzondere opslageisen nodig. Dit heeft TNO in een van haar onderzoeken geconcludeerd. De Publicatierreeks Gevaarlijke Stoffen nummer 15 (PGS 15) is dan ook grotendeels niet van toepassing op de opslag van koolzuurflessen met een doelmatige drukontlastvoorziening. Wel zijn vanuit PGS 15 ADR etiketten en keuring verplicht en mogen de gasflessen niet lekken of beschadigd zijn.

Gasflessen met blusgas zijn ook uitgezonderd van de desbetreffende voorschriften.

Een opslagplaats voor gasflessen met kooldioxide of blusgas moet wel aan de buitenzijde herkenbaar zijn, op een duidelijke wijze gemarkeerd en niet voor onbevoegden toegankelijk zijn. Voor de opslag van gasflessen met kooldioxide gelden overigens nog aanvullende eisen op grond van het Arbobesluit.

Kooldioxide in stationaire opslagtanks

De artikelen in het Activiteitenbesluit stellen eisen aan de opslag en het gebruik van kooldioxide in bovengrondse stationaire opslagtanks. Voor kleine stationaire bovengrondse opslagtanks (inhoud van maximaal 300 liter) die ook geregeld binnen worden gebruikt, gelden minder strenge regels. Voor de opslag van koolzuur in deze kleine tanks gelden geen interne en externe veiligheidsafstanden. Keuringseisen zijn in het Activiteitenbesluit niet opgenomen, omdat die al in het Warenwetbesluit druk-apparatuur staan vermeld.

Afvalstoffen

Voor de horecaondernemer geldt dat afvalstoffen – zowel gevaarlijke als niet-gevaarlijke – gescheiden gehouden en gescheiden afgegeven moeten worden, tenzij dit redelijkerwijs niet kan worden gevergd. In het Landelijk Afvalbeheersplan is aangegeven wanneer gescheiden inzameling redelijk is. Zie voor meer informatie de website → www.lap2.nl.

Degene die de inrichting drijft is, verplicht alle zwerfafval dat afkomstig is van zijn inrichting op te ruimen. De straal waarbinnen de verplichting tot verwijderen geldt, is 25 meter.

Energiebesparende maatregelen

In het Activiteitenbesluit is de verplichting opgenomen tot het treffen van alle energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder. De verplichting geldt ook voor maatregelen die een positieve netto contante waarde hebben bij een interne rentevoet van 15%. Een overzicht van rendabele maatregelen vindt u op de website van InfoMil in de databank Energiebesparing en Winst. De verplichting geldt niet voor bedrijven waar jaarlijks minder dan 50.000 kWh aan elektriciteit én jaarlijks minder dan 25.000 kubieke meter aan aardgasequivalenten wordt verbruikt. Als meer dan 200.000 kWh aan elektriciteit of meer dan 75.000 m³ aan aardgasequivalenten wordt verbruikt geldt ook de verplichting om energiebesparende maatregelen te treffen. Het bevoegd gezag kan een onderzoek verlangen, mits het aannemelijk maakt dat niet alle 'verplichte' energiebesparende maatregelen in de inrichting zijn getroffen. Als blijkt dat niet alle energiebesparende maatregelen zijn gerealiseerd, moeten deze maatregelen alsnog worden gerealiseerd binnen een (redelijke) termijn die door het bevoegd gezag wordt bepaald.

Meer informatie over energiebesparing staat op
→ www.infomil.nl/energie.

In deze serie

Informatiebladen zijn er onder andere over de volgende thema's: het Activiteitenbesluit, Overgangsbepalingen, Gebruiksbesluit, Bodem, Lozingen, Lucht, Opslag stoffen en Geluid. Daarnaast zijn er informatiebladen voor de volgende branches: Horeca, Automotive, Woon- en verblijfsgebouwen en Drukkerijen. Er wordt gewerkt aan nieuwe thematische en branchegerichte informatiebladen.

Meer informatie

De informatie in deze factsheet is ontleend aan de tekst van het Activiteitenbesluit en de bijbehorende ministeriële regeling geldend op 1 januari 2012. De beschreven informatie is geen volledige weergave van het Activiteitenbesluit. Er kunnen dan ook geen rechten aan worden ontleend.

Meer informatie over het Activiteitenbesluit kunt u vinden op → www.rijksoverheid.nl/activiteitenbesluit en op → www.infomil.nl/activiteitenbesluit.

Op deze websites zijn ook alle informatiebladen die over het Activiteitenbesluit zijn gemaakt digitaal beschikbaar. Overheden kunnen voor meer informatie terecht bij de helpdesk van Kenniscentrum InfoMil, via

→ www.infomil.nl/helpdesk. Bedrijven kunnen voor meer informatie terecht bij hun koepelorganisatie of bij Antwoord voor bedrijven → www.antwoordvoorbedrijven.nl.

Dit is een uitgave van het

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Postbus 20901 | 2500 EX Den Haag
www.rijksoverheid.nl/ienm

December 2011